

Βασική Θεολογία

Ιερώντατε Μητροπολίτα Γερμανίας, υπέρτιμε και ἔξαρχε Κεντρῶας Εὐρώπης, λίαν ἀγαπητὲ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Αὐγουστίνε, Χάρις εἶη ὑμῖν τε καὶ παντὶ τῷ εὐαγεῖ Ἱερῷ Κλήρῳ τῆς θεολέκτου ἐκκλησιαστικῆς ὑμῶν παροικίας καὶ Εἰρήνῃ ἀπὸ Κυρίου Παντοκράτορος.

Μετ' ἰδιαζούσης πατρικῆς ἀγάπης καὶ χαρᾶς ἐκομισάμεθα τὴν ἀπὸ ζ' παρελθόντος μηνὸς Νοεμβρίου τιμίαν ἐπιστολὴν ὑμῶν, δι' ἧς γνωρίζετε τῇ Ἀγιοτάτῃ Μητροὶ ἡμῶν Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ Μετριότητι τὴν καθιερωμένην μζ' σύγκλησιν τοῦ λίαν εὐφήμου ἐτησίου Γενικοῦ Ἱερατικοῦ Συνεδρίου τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, σκοποῦντος εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν καὶ βεβαιοῦντος τὴν ἐνότητά τῆς πίστεως τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι συνεκδήμων σας εἰς τὸν εὐαγγελισμόν «χωρῶν ἐτοιμῶν πρὸς θερισμόν ἤδη». Ὁ ἀντίκτυπος τῶν ἱερατικῶν σας συνάξεων πάντοτε τυγχάνει ἐλπιδοφόρος καὶ εἰρηνοποιὸς διὰ τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν σας, οἱ ὅποιοι ἰδιαίτερος σήμερον σπαράσσονται ὑπὸ τοῦ φόβου καὶ τελοῦν ἐν ἀκαταστασίᾳ, ἀνασφαλείᾳ καὶ συγχύσει. Τὸ καινοφανὲς καὶ ἀνησυχητικὸν σημεῖον τῆς διασπειρωμένης τρομοκρατίας συνιστᾷ στίγμα διὰ τὸν πολιτισμόν, κηλίδα διὰ τὴν ἱστορίαν ἀλλὰ καὶ ἀφορμὴν ἐκτενεστέρας προσευχῆς πρὸς τὸν Φιλεύσπλαχνον Θεόν, ὅπως φανῇ ἵλεως ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν. Εἰς αὐτὸν τὸν ἀνασφαλῆ καὶ ἐμπερίστατον κόσμον καλοῦμεθα ὡς ποιμένες καὶ ἀπόστολοι Χριστοῦ νὰ κομίσωμεν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν περὶ «τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος», παρέχοντες Λόγον «ζῶντα καὶ τομώτερον ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον», στοιχοῦντες τῇ ἀγιοποιῷ ἡμῶν παραδόσει καὶ τέμνοντες νέας ὁδοὺς πρὸς σωτηρίαν. Ζῶμεν εἰς ἐν περιβάλλον πλήρως ἐκκοσμικευμένον, τὸ ὁποῖον ἐπιζητεῖ τὴν πλήρη αὐτονόμησιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῆς Ἐκκλησίας, ρέπει πρὸς μίαν ἰσοπεδωτικὴν ὁμογενοποίησιν, ἀναδεικνύει τὰ οἰκονομικὰ μεγέθη εἰς αὐτοσκοπὸν, ἐκριζώνει πανανθρωπίνας ἀξίας καὶ εὐτελίζει τὸν ἄνθρωπον. Εἰς τοιαύτας συνθήκας καλεῖσθε σεῖς οἱ ποιμένες τῶν συγχρόνων εὐρωπαϊκῶν κοινωνιῶν νὰ προῖστασθε «... εἰς τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις ἔργα... εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας...μηδενὶ μηδεμίαν δίδόντες προσκοπὴν ἵνα μὴ μωμηθῇ ὑμῶν ἡ διακονία». Τῷ ὄντι εἶναι ἡρωϊσμός καὶ μαρτύριον ἡ διακονία τῆς ἱερωσύνης σήμερον, εἰς ἐποχὴν καταρρεύσεως παντὸς αὐτονοήτου, ἀκάρπου ἀμφισβητήσεως καὶ ἀύξανομένης ἀποστασίας. Δι' ὃ καὶ ἡ Σύναξις σας συνιστᾷ ἕαρ πνευματικόν; τὸ ὁποῖον μετριάζει ἱκανῶς τὸν πνευματικὸν χειμῶνα, διὰ τῆς ἐνθέρμου ἀγάπης πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους διακονεῖτε.

Προσφυῶς ἐπελέγη ὡς κεντρικὸν θέμα τοῦ ἐφετεινοῦ συνεδρίου «Ὁ ἱερέας καὶ ἡ μοναξιά του - Απόπειρα μιᾶς τίμιας προσέγγισης- '...ὦν πρῶτός εἰμι ἐγώ... (Α' Τιμ. α' 15)», καθότι κατὰ τὸν μεγάλον Ντοστογιέφσκι ζῶμεν εἰς τὴν ἐποχὴν

της απομονώσεως. Ως σημειοῖ προφητικῶς εἰς τοὺς «Ἀδελφοὺς Καραμαζώφ» ὁ μέγας οὗτος ψυχογράφος συγγραφεύς, «ὄλοι στὸν αἰῶνα μας χώρισαν καὶ γίνανε μονάδες, ὁ καθένας ἀποτραβιέται στὴ μοναξιά του, ὁ καθένας ἀπομακρύνεται ἀπ' τὸν ἄλλον, κρύβεται καὶ κρύβει τὸ ἔχει τοῦ καὶ καταλήγει νὰ ἀπωθεῖ τοὺς ὁμοίους του καὶ ν' ἀπωθεῖται ἀπ' αὐτούς». Ὅσον ὁ ἄνθρωπος εἶναι μοναδικὸς καὶ ἀνεπανάληπτος τοσοῦτον καθίσταται μοναχικὸς, διότι διαρρήξας τὰ στεροῦντα τὴν ἐλευθερίαν του δεσμὰ ἀπώλεσε τοὺς δεσμοὺς οἱ ὅποιοι τὸν συνέδεον μὲ τὸ περιβάλλον του. Ὁσημέραι ἡ μοναξιά γίνεται τὸ τίμημα τῆς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία δὲν δέχεται δεσμοὺς κινουμένη εἰς πλαίσια ἀτομοκεντρικὰ καὶ ξένα εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν περὶ κόσμου. Ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη διὰ νὰ ζῆ μετ' ἄλλων- «...οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ἐπὶ τῆς γῆς...»- διὰ τοῦτο καὶ ἡ μοναξιά εἶναι ἀνυπόφορος. Ἐξ αὐτῆς γεννᾶται τὸ ὑπαρξιακὸν ἄγχος π.ἔ. ἡ ἀγωνία περὶ τὴν ταυτότητα (ποῖος εἶμαι, τί θέλω, πόθεν ἔρχομαι, ποῦ ὑπάγω, ποῦ καὶ πῶς θὰ καταλήξω), καὶ τὰ κοσμοθεωριακὰ ταῦτα ἐρωτήματα ὑψοῦνται κυκλόθεν ἡμῶν οὐχὶ ὡς τεῖχη προστατευτικὰ ἀλλὰ ὡς τοῖχοι φυλακῆς κατὰ παράφρασιν τοῦ ἀλεξανδρινοῦ ποιητοῦ. Ἡ μοναξιά γεννᾷ ἀνασφάλειαν, ἀβεβαιότητα, ἀστάθειαν, ὑπαρκτικὸν ἄγχος, συναίσθησιν κενοῦ καὶ ἀπουσίαν νοήματος εἰς τὴν ζωὴν, ἐξ ὧν ἐπέρχεται ἡ περιθωριοποίησις καὶ ἡ ἀσπλαχνία. Ἐν τοῖς συγχρόνοις καιροῖς ὁ ἄνθρωπος γίνεται αὐτοσύμβουλος ὥστε βαθμηδὸν νὰ καθίσταται καὶ καθ' ἑαυτοῦ πολέμιος. Ἐχων ἀπολέσει τὴν βίωσιν τοῦ παρόντος, ἐξαντλεῖται εἰς μίαν μεμψιμοιρίαν διὰ τὸ παρελθὸν καὶ μίαν φοβίαν διὰ τὸ ἐπερχόμενον μέλλον. Οἱ σύγχρονοι ἡμῶν ἄνθρωποι, βεβυθισμένοι εἰς τὰς ἀτέρμονας, λυπηράς συνήθως, σκέψεις των περιέρχονται τὸν κόσμον ὡς ἀφηρημένοι, ἐγκλωβισμένοι εἰς τὰ προβλήματά των.

Ἡ Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία ἐκ στοργικῆς εὐαισθησίας κινουμένη ἀγωνίζε-
ται διὰ τῆς θείας χάριτος καὶ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς νὰ διαλύσῃ τὴν μοναξίαν,
ἀποδεικνύουσα ἐμπράκτως τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν μοναχικὸν καὶ περιθωριοποιη-
μένον συνάνθρωπον. Ἡ διέξοδος ἀπαιτεῖ θυσίαν τῆς ἀτομοκεντρικῆς
ἀντιλήψεως καὶ ἀνθρωπιάν. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ, ὁδηγοῦσα εἰς τὴν πνευματικὴν
ἐμπειρίαν τῆς ἐνώσεως μὲ τὸν Θεόν, ἐκπληροῖ τὸν πόθον τῆς ψυχῆς διὰ
κοινωνίαν μετ' Αὐτοῦ «ὄν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων,
οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σε, ὁ Θεός» (Ψαλμ. ΜΑ' 1), ἀλλ' ὅμως δὲν
ἐξαλείφει τὴν μοναξίαν τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων ὡς οἱ λειτουργοὶ τῆς
Ἐκκλησίας. Βοηθεῖ εἰς τὴν ὑπέρβασιν αὐτῆς, κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ Κυρίου μας
Ἰησοῦ, Ὅστις ὡς Θεάνθρωπος δὲν ἠρνήθη τὸν πόνον τῆς ζωῆς ἀλλὰ ἐδίδαξε τὴν
ἀντιμετώπισιν, τὴν ὑπέρβασιν καὶ ἐν τέλει τὸν θρίαμβον δι' αὐτοῦ. Ἡ μετὰ τοῦ
Θεοῦ ἐνωσις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς πίστεως καὶ ἡ πίστις δὲν εἶναι ἐν ἄλμα ἔξω
ἀπὸ τὴν μοναξίαν τῆς ζωῆς ἀλλὰ μέσα ἀπὸ αὐτὴν. Ὁ Χριστὸς ἐγνώρισε τὴν
μοναξίαν τῆς ιδιαιτερότητος εἰς τὴν ὀξυτέραν μορφήν αὐτῆς, ὅτε οἱ
διασκορπισθέντες εἰς τὰ ἴδια μαθηταὶ Του τὸν ἐγκατέλιπον καὶ Αὐτὸς ὁ Πατὴρ

Αὐτοῦ ὁ ἐπουράνιος ἐφαίνετο ἀπόμακρος. Ὁ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ Θεάνθρωπος εἶναι τὸ αἰώνιον σύμβολον τῆς ἀπορρίψεως, τῆς ἐσχάτης ἀποξενώσεως, βιοῖ τὴν ἀγωνίαν τῆς μοναξιάς: «Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;» (Ματθ. κζ' 46) καὶ ἐν ταυτῷ τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἔνωσίν Του «Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου» (Λουκ. κγ' 46).

Ὁ Χριστός, τιμιώτατοι ἀδελφοί, εἶναι ὁ «ὑπὲρ ἡμῶν παθῶν καὶ συμπαθῶν ἡμῖν». Ἐγεννήθη ὡς ξένος καὶ πτωχὸς ἐν ξένη γῆ, κατέστη ὡς βρέφος ἀγκαλοφορούμενον πρόσφυξ εἰς Αἴγυπτον, ἀνετράφη καὶ εἰργάσθη μόνος καὶ ὑποτασσόμενος, περιεστοιχίσθη ὑπὸ μαθητῶν πλανήτων καὶ διωκομένων, προέδωσαν καὶ ἠρνήσαντο αὐτὸν δύο μαθηταί Του, ὡς ξένος κατεδικάσθη ὑπὸ ὁμοθρήσκων καὶ ἄλλοεθνῶν, ὡς κακοῦργος ἐτελειώθη φρικτῶς καὶ ὑφ' ἀπάντων ἐγκαταλελειμμένος εἰς ξένον μνημεῖον ἐτάφη φρουρούμενος. Ἐζήση τὴν μοναξίαν εἰς ὅλην τὴν ἐπίγειον ζωὴν Του. Ἐβίωσε τὸ ἄγχος καὶ τὴν ἀγωνίαν εἰς τὴν Γεθσημανῆ προσευχόμενος πρὸ τοῦ πάθους Του, ἐχλευάσθη καὶ ἐβασανίσθη ὀλομόναχος εἰς τὸ Πραιτώριον ὑποφέρων καὶ εἰς τὸν Γολγοθᾶν ἔπασχεν ὀλομόναχος.

Εἰς μίαν Του φραῖσιν περικλείεται τὸ δράμα τῆς μεγαλειώδους μοναξιάς Του: «...Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει...» (Ματθ. η' 20). Ὁ Θεάνθρωπος δὲν εἶναι ἀσυγκίνητος καὶ ἀδιάφορος ἀλλὰ συμπαθὴς καὶ φιλάνθρωπος. Εἰς Αὐτὸν δύναται νὰ προσβλέπη ὁ καθείς καὶ δὴ ὁ μοναχικὸς λειτουργὸς Του, ὅστις βιοῖ τὴν μοναξίαν, τὸ ἄγχος, τὴν περιθωριοποίησιν μὲ ἐλπίδα καὶ ἐμπιστοσύνην. Διότι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἐγγύτερος ἡμῖν ἐν σχέσει μὲ τὸν οἰονδήποτε συνάνθρωπόν μας. Καὶ μᾶς διδάσκει τὴν ἐλπιδοφόρον εὐπροσηγορίαν εἰς ἕνα ἕκαστον συναμαρτωλὸν ἀδελφόν μας ὡς δηλοῖ καὶ τὸ κάτωθι ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ: «Ἀδελφῶ ποτε συνέβη πειρασμὸς εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ ἀββᾶ Ἡλία. Καὶ διωχθεὶς ἐκεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς ὄρος εἰς τὸν ἀββᾶν Ἀντώνιον. Καὶ μείναντος τοῦ ἀδελφοῦ χρόνου πρὸς αὐτόν, ἀπέστειλεν αὐτόν εἰς τὸ κοινόβιον ὅθεν ἐξέβη. Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτόν πάλιν ἐδίωξαν. Ὁ δὲ ἀνέκαμψεν πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἀντώνιον λέγων· οὐκ ἠθέλησάν με δέξασθαι, πάτερ. Ἀπέστειλεν ὁ γέρον λέγων: Πλοῖον ἐναυάγησεν ἐν τῷ πελάγει καὶ ἀπώλεσε τὸν γόμον καὶ μετὰ καμάτου ἐσώθη ἐπὶ τὴν γῆν. Ὑμεῖς δὲ τὸν σωθέντα ἐπὶ τὴν γῆν θέλετε καταποντίσαι. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὅτι ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος αὐτόν ἀπέστειλεν, εὐθέως ἐδέξαντο αὐτόν...».

Πρὸς τούτοις, ἐν τῷ προσώπῳ ἐνὸς ἐκάστου ὑμῶν, ἐγνωμεν τὰ γνήσια τέκνα καὶ τοὺς ἐμπίστους ἐργάτας τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Θρόνου, οἱ ὅποιοι καθοδηγοῦν τὸ φιλογενὲς καὶ φιλόχριστον αὐτῶν ποιμνιον εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Ἡ τετιμημένη σας ἱερατικὴ διακονία ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Εὐρώπης λαμπρύνεται διὰ τῆς τοιαύτης προνομιακῆς ιδιότητος, καθὼς γινώσκετε καλῶς, κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Τροφῆς σας, νὰ πορεύσητε ἐν «μέσῳ

